

A 1728/kultur

Tekijä(t): Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus

Huippuvuorten digitaalisesta maailmanarkistosta

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se tukee Arctic World Archives -arkistohanketta tarjoamalla osaamista ja taloudellista tukea, kunnes arkistolle saadaan rakennettua vankka, kestävä ja luotettava infrastruktuuri, ja kehittää siitä Huippuvuorten globaalin siemenholvin kaltaisen ylikansallisen ja globaalin arkiston.

Taustaa

Manner-Norjan ja Pohjoisnavan puolella välissä, 78 astetta pohjoista leveyttä, sijaitsee maailman suurin siementen varmuusvarasto. Kylmissä ja kuivissa tunturihalleissa säilytetään koko maapallon alueelta peräisin olevia siemeniä turvallisesti ja varmasti ikiroudan keskellä. Pohjoismainen geenipankki perusti jo vuonna 1984 pohjoismaisten viljely- ja puutarhakasvien siementen varmuusvaraston lakkautettuun kaivokseen, ja helmikuussa vuonna 2008 Norjan hallitus avasi ensimmäisen kansainvälisen siemenpankin, Huippuvuorten kansainvälisen siemenholvin, jota hallinnoi Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen).

Siemenholvi perustettiin, jotta maailman ravinto- ja hyötykasvien geneettinen monimuotoisuus säilyisi ja voitaisiin varmistaa, etteivät kasvit kuole sukupuuttoon paikallisten tai maailmanlaajuisten katastrofien, kuten sotien, terrorismin tai luonnonmullistusten takia. Siemenholvia velvoittaa myös Svalbard-sopimus.

Maailman arvokkaimman tiedon arkisto

Maaliskuussa 2017 avattiin lakkautetussa kaivoksessa Huippuvuorilla kaupallinen datan arkistointipalvelu *Arctic World Archive*. Samalla tavalla kuin Huippuvuorten siemenholviin säilötään koko maailman siemenet, *Arctic World Archiven* tavoitteena on tarjota huippuvarma ja pitkän aikavälin varastointipalvelu maailman arvokkaimmalle digitaaliselle datalle syvällä tunturin sisällä sijaitsevassa arktisessa globaalissa varastossa. Brasilian ja Meksikon kansallisarkistot ja Norjan digitaalinen kunnallisarkisto olivat ensimmäisiä instituutioita, jotka toimittivat dataa arkistoon.

Arctic World Archive perustuu teknologiaan, jossa digitaalinen data siirretään bittikoodien avulla ilman migraatiota polyesteripohjaiselle filmille. Hyvin kestävästä aineesta valmistettu filmi sietää äärimmäistä kylmyyttä sekä toistuvaa jäätymistä ja sulamista. Se säilötään tunturin sisälle, eikä datan varastointiin vaadita sähköä tai muuta energiaa. Kyseessä on näin ollen luultavasti maailman vihrein varastointiteknologia. Testit osoittavat filmin säilyvän vähintään 500 vuotta, ja vielä monien satojen vuosien varastoinnin jälkeenkin filmillä oleva digitaalinen data on luettavissa käyttämällä valonlähdettä, kameraa ja tietokonetta, jolle data voidaan siirtää.

Arkiston avajaiset herättivät suurta kansainvälistä kiinnostusta, ja hanke on saanut hyvin paljon myönteistä palautetta.

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä pitää *Arctic World Archives* -hanketta tärkeänä ja haluaa, että siitä kehitetään ylikansallinen maailmanarkisto, jonka avulla voidaan tulevaisuudessa varmistaa datan kestävä varastointi riippumatta kaupallisista toimijoista. Huippuvuorista voi tulla globaali keskus, jossa voidaan turvallaisella tavalla huolehtia maailman siementen, elävien kasvien ja datan säilömisestä tulevaisuutta ajatellen.

Tuusulassa 9. elokuuta 2017

Annette Lind (S)
Emilia Töyrä (S)
Erkki Tuomioja (sd.)
Johan Andersson (S)
Jorodd Asphjell (A)
Karen J. Klint (S)
Karin Gaardsted (S)
Kåre Simensen (A)
Lars Mejern Larsson (S)
Lennart Axelsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Oddný Harðardóttir (A)
Peter Johnsson (S)
Phia Andersson (S)
Pyry Niemi (S)
Rikard Larsson (S)
Ruth Mari Grung (A)
Sonja Mandt (A)
Suzanne Svensson (S)
Tony Wikström (ÅSD)
Ville Skinnari (sd.)